

Патријарх Порфирије: Вера је темељ на којем смо градили себе кроз векове, темељ на којем живимо и данас, али и темељ без којег не можемо у будућност

Драги Владико, браћо и сестре, хвала вам на речима срдачне добродошлице и, наравно, још више хвала због љубави коју и без једне једине речи осећамо када дођемо у ове крајеве уопште, а посебно вечерас у Мркоњић Град.

Све оно што у Духу Светоме и по љубави Божјој вечерас осећам познато ми је уназад деценијама када је реч о овоме крају, а наравно не једампут сам имао прилике да доживим конкретно љубав, веру, снагу и лепоту ових крајева и нашег народа који живи у овим крајевима. Много пута сам посећивао разне светиње и манастире ових крајева, а по промислу Божјем и благослову блаженопочившег патријарха Иринеја био сам и на самом освећењу овог предивног храма посвећеног Светом Сави, био сам и тада и много пута деценијама уназад. Знао сам за веру, љубав и снагу народа који живи у овом крају и зато сваки пут када сам долазио, долазио сам да се утешим управо вашом вером, вашом надом и вашом љубављу.

Вера ваша, тј. вера људи браће и сестара наших који живе у овим крајевима, није тек вера у нешто. То је вера наша православна, то је вера хришћанска, то

је вера светосавска, вера јеванђељска, она вера која је обликовала наш народ кроз векове, она вера којом смо пролазили разне Сциле и Харибде, она вера која нас је сачувала у разним кроз историју искушењима и која је давала најневероватније узлете и плодове запечаћене речју Христовом, плодове запечаћене ликом Његовим, плодове којима се диве и они који нису из нашега рода, плодове који красе духовност читавог света и културу читавог света.

Вера је, браћо и сестре, оно што је темељ на којем смо градили себе кроз векове, темељ на којем живимо и данас, али и темељ без којег није могуће да имамо било какав поглед у будућност. Та вера јесте нешто што нас чини да јесмо једно. Та вера нас чини да јесмо једно, јер је то вера Цркве, а истинско, право, аутентично и несаломиво јединство јесте јединство у Цркви и кроз Цркву, јер је то јединство у Христу. Свако друго јединство, које може бити понекад успешније, понекад мање успешно, понекад чвршће, понекад мање чврсто, свако друго јединство као што има свој почетак овде у историји има и свој крај. Јединство у Христу, јединство у Цркви јесте јединство које има своје извориште у вечности, али има и своју перспективу у вечности и отуда Црква као тело Христово, као заједница свих нас који смо крштени у име Свете Тројице, надилази сваки други оквир, надилази и сваку другу институцију која је од овог света. Постоје неки који често не разумеју оно, браћо и сестро, чиме ви живите, а то је управо вера у Христа као живог Бога. Постоје они који не разумеју да је Христос пре свега Спаситељ, Спаситељ света и ми у Њему налазимо спасење, који не разумеју да ми хоћемо и желимо пре свега богатство у Њему, јер је Христос Господ онај који осмишљава наше постојање, наше јуче, наше данас и наше сутра, онај који осмишљава и наш живот, али и нашу смрт. Наша пролазност у Христу и кроз Христа постају потпуно маргиналне пролазне вредности. Многи који немају веру у Христа не разумеју то да је Христос онај који је смисао нашег живота, Алфа и Омега, почетак и крај, онај кроз чију промисао о нама као појединцима и заједници постаје оквир у којем ми живимо, али и онај који нам даје снагу да носимо свој крст и да наш крст не буде само наш него да наш крст буде спојен са крстом Христовим, а то је онда крст који добија смисао и није само и искључиво страдање, које би било бесмислено ако би то био једини садржај нашег живота. То је крст који носи у себи и тајну васкрсења. Не разумеју и не знају то они који не познају Христа и зато често Цркву би хтели да сузе на нешто земаљско, да је виде као оруђе и као оружје за чување пролазних вредности и за борбу против других. У Цркви и кроз Цркву све добија свој смисао. Ако не живимо у Њој вером у Христа, ако јесте оруђе макар и за најсветлије и најузвишеније вредности као што је јединство народа, као што је држава, ако

је оруђе за чување и изграђивање тих вредности, Црква онда губи свој смисао, али и те вредности не добијају своју пуноћу него постају само пролазне историјске вредности. Међутим, то не значи да и народ и држава нису повезани са нашом вером. Све друго у нашем животу, свака заједница наша, свака мисао, свака реч, ако је Црква у нашем животу на првом месту, ако је вера у Христа на првом месту, онда и јединство народа и држава као таква добијају свој печат, свој смисао, своју пуноћу, они расту и нису само пролазне вредности од овог света, него добијајући име Христово улазе у вечност. Народ у Цркви и кроз Цркву постаје народ Божји, постаје изабрани народ, постаје народ у јединству са свим народима који јесу Црква.

Браћо и сестре, хоћу да кажем да оно чиме ви живите, а што сам не једампут видео, јесте истинска, права, аутентична вера, вера у живог Христа, свест о томе да Христос мора да буде на првом месту у животу сваког од нас понаособ, па у животу нас као заједнице. Црква није тек једна од институција нашег народа. Црква је тело Христово. Ако ћу употребити реч институција, морамо знати да је Црква институција над свим институцијама и да су све друге институције без Цркве, ако нису погрешне, у најмању руку постају бесмислене. Свака институција која се оплемењује Црквом, тј. Јеванђељем и заповестима Божјим, прочишћује се, острањује из себе све што је земаљско, пролазно и нечисто и постаје сама по себи вредност која носи име Христово, која носи печат Христов. Отуда, браћо и сестре, дубински осећам да то јесте и ваше искуство, да то јесте оно чиме живите. Онда када је вера у Христа на првом месту, када је Црква на првом месту, а то значи спасење, све остало је са своме месту. Ако уместо Христа и уместо Цркве ставимо било коју вредност макар, понављам, била света и величанствена вредност, онда смо промашили у најмању руку. Ако игде осећамо ту истину на просторима на којима живи наш народ, онда је то овај простор, Мркоњић Град и његова околина.

Од најранијег детињства, када још нисам знао, као и многи који живе далеко одавде, када нисмо много знали о вери имали смо прилике да чујемо о вери Јања. Када је вера била прогањана, када је Црква била скривана, када је била највећа вредност увредити и повредити онога који верује у Бога, када многи из тог разлога нису смели да јавно покажу шта су, да су Христови, да су православни Срби, да јесу Срби, али православни, Христови, да им је Јеванђеље оно што их обликује, дакле, када многи нису смели то да кажу и када су скривали од других овај свети простор је видљиво, без стида и срама, али што је важније без страха, показивао своју веру и, говорећи људским језиком, сачувао наше светиње широм простора на којем постоји наша Црква.

Многобројни монаси и монахиње, свештенство и епископи потицали су из ових крајева. Многи хришћани у месту где сам рођен – иако су моји пореклом из Републике Српске, из Босне и Херцеговине, али су живели у Војводини – ваљда једини који су долазили у цркву без страха или бар највише их је било из ових крајева. Отуда, браћо и сестре, нека Господ да да ваша вера из дана у дан не буде само темељ него и оквир и свакодневница ваших и наших живота и онда нећемо имати проблема.

Модерни свет који хоће да намеће своје вредности, а не треба именовати одакле долази и шта му је циљ, види као највећу препреку, као највећу препреку реализацији својих идеја, управо Јеванђеље Христово, веру хришћанску, веру православну. Од неких веома високо позиционираних функција имали смо прилику да чујемо такве речи: На истоку Православна Црква је проблем и Њу морамо збрисати са лица земље и онда нећемо имати проблема да наметнемо систем вредности који укида елементарно достојанство човека. Та православна вера није ништа друго него Јеванђеље Христово, оно чим ви овде живите и оно што вас чини да јесте и украс и светиња, али и снага света. То је заповест Христова која је записана у Јеванђељу, јер Господ каже: Да нисам дошао, тј. нисам дао своје заповести, не би греха имали, тј. могли би да се правдају да нису знали, али сада знаш! Сада знаш шта је црно, шта је бело, шта је добро, шта је зло. Сада знаш шта је истина и шта је лаж. Немаш оправдање. Постоје људи који управо најсветији дар који су добили од Бога опијени собом, користољубљем, страхољубљем, властољубљем и славољубљем, радије слободу коју су добили од Бога употребљавају против Бога, злоупотребљавају на своју штету. Многи бивају заведени тим и таквим острашћеним и егоцентричним изборима.

Браћо и сестре, хвала вам на љубави, хвала што постојите, што живите православном вером, а то значи љубављу према Богу читавим својим бићем, али и према ближњем, према конкретном човеку који живи ту поред вас а онда и у односу на све људе независно како се они Богу моле, ком народу припадају, па чак и независно од тога да ли се понекад опходи према вама са неразумевањем или противљењем у односу на то што ви јесте. Нас Господ позива и подсећа да ће свако од нас дати одговор за себе. То значи да нас неће питати шта је нама неко дручи учинио, него шта смо ми другом учинили, а тај други јесте наш ближњи. Онда ако се трудимо да живимо по Јеванђељу истински, свесно, молитвом и смирењем Бог ће дати да по љубави нашој, по узрастању у Духу Светоме и у благодати Божјој, и други мењају ставове у односу на нас. Ми смо, дакле, као Христови у том смислу одговорни за све, одговорни и за друге и то морамо знати и не очекивати да други буду

одговорни за нас. То јесте парадокс вере. Неко ће рећи слабост, али нема веће снаге од те, нема веће снаге од љубави. То је снага која долази споља и снага која извире из смртоносног оружја које се хипертрофирано производи и умножава управо код оних који највише говоре о миру – и то је парадокс: једном руком позивају на мир, а другом руком производе и продају оруђа која уништавају мир – па и ту, браћо и сестре, јесте вера којом ми живимо, а то су знали и тако су живели ваши и наши преци, увек на искушењу и на крсту. Нама не преостаје друго него да ослањајући се на веру наших отаца, живећи том вером, живимо и ми данас и да њу предајемо онима који долазе иза нас. Да те вере није било, може бити и да су били снажнији у спољној сили, сигурно да не би било данас и нас. Хвала вам што постојите, што живите вером Христовом, што сведочите Њега распетог и васкрслог. Увек ћемо овде долазити са радошћу опет и опет да се утешимо вашом љубављу, осмехом и погледом и наравно истинском и правом православном вером.

Драги владико, нека Господ благослови и твоје напоре. Хвала за љубав, хвала за веру, за подвиг. Сигуран сам да пут којим идете јесте пут на којем ћете у љубави Божјој сејати Јеванђеље Христово. Сигуран сам да ће Господ у сваком покрету, свакој речи, у сваком камену, цвету, планини, у јутру и вечери, изласку и заласку сунца, у сваком потоку, процветати и пројавити се у свој својој слави, а то значи да сарађујући са благодаћу Божјом и низводећи благодат Божју на ову благословену и прелепу земљу, Ви већ овде и сада чините да она буде и одсјај и предукус и одблесак, али и увод, у Царство Божје где слаavimo Њега, Једног владара Царства Бога у Тројици, Оца и Сина и Светог Духа, сада и увек и у векове векова. Амин!

spc.rs